

- Projekt -

Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Plan współpracy rozwojowej w 2017 r.

realizowany za pośrednictwem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ze środków rezerwy celowej przeznaczonej na współpracę rozwojową, ze środków MSZ, z funduszy partnerskich (tzw. *Counterpart Funds*) oraz ze środków innych resortów działających w obszarze współpracy rozwojowej

Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Warszawa, dnia ... 2016 r.

Spis treści

Wstęp	3
Część I	4
1. Współpraca rozwojowa realizowana ze środków rezerwy celowej przeznaczonej na współpracę rozwojową oraz ze środków MSZ	4
1.1. Priorytety tematyczne polskiej współpracy rozwojowej	4
1.2. Inicjatywy flagowe	4
1.3. Współpraca rozwojowa w poszczególnych krajach priorytetowych	5
1.4. Wspieranie procesu wyborczego	16
1.5. Działania realizowane za pośrednictwem Fundacji Solidarności Międzynarodowej	16
2. Pomoc humanitarna	16
Pakiet humanitarny na Bliskim Wschodzie	17
3. Współpraca rozwojowa w ramach organizacji międzynarodowych	18
4. Edukacja globalna	18
5. Wolontariat	19
6. Spójność polityki na rzecz rozwoju	19
7. Współpraca z sektorem prywatnym	19
8. Działania informacyjne	20
9. Ewaluacja	20
10. Formy i zasady współpracy z partnerami polskiej współpracy rozwojowej	20
11. Podział środków w ramach rezerwy celowej budżetu państwa „Implementacja polskiego programu na rzecz rozwoju oraz wsparcie międzynarodowej współpracy na rzecz demokracji i społeczeństwa obywatelskiego”	23
Część III	24
Udział Polski w realizacji polityki rozwojowej Unii Europejskiej	24
Składka do budżetu ogólnego UE	24
Składka na Europejski Fundusz Rozwoju (EFR)	24
Udział Polski w finansowaniu Unijnego Instrumentu Pomocy dla Uchodźców w Turcji	25
ZAŁĄCZNIK I - Zakładane rezultaty działań polskiej pomocy skierowanych do osób przesiedlonych wewnątrz na Ukrainie i propozycje ich mierzenia	26
ZAŁĄCZNIK II - Zakładane rezultaty działań polskiej pomocy w Tanzanii, Kenii, Etiopii i Senegal oraz propozycje ich mierzenia	27

Wstęp

Plan współpracy rozwojowej w 2017 r. realizuje założenia Wieloletniego programu współpracy rozwojowej na lata 2016 – 2020 (WPWR 2016-2020), przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 6 października 2015 r.

Plan został opracowany zgodnie z ustawą z dnia 16 września 2011 r. o współpracy rozwojowej (Dz.U.2015, poz. 2012 z późn. zm.). Określa kierunki, cele i formy działań w obszarze współpracy rozwojowej oraz wielkość środków finansowych, kierowanych do krajów partnerskich za pośrednictwem instrumentów współpracy bilateralnej oraz wielostronnej.

Podejmowane działania będą służyły wspieraniu krajów partnerskich polskiej współpracy rozwojowej w realizacji przez nie Celów Zrównoważonego Rozwoju.

Priorytetowy zasięg geograficzny działań polskiej współpracy rozwojowej w 2017 r. obejmuje cztery kraje Partnerstwa Wschodniego, cztery państwa afrykańskie oraz dwa kraje Azji i Bliskiego Wschodu, zgodnie z kierunkami określonymi w WPWR 2016-2020. Zaplanowane na 2017 r. działania wychodzą naprzeciw potrzebom rozwojowym krajów priorytetowych polskiej współpracy rozwojowej i uwzględniają szczególną sytuację tych państw.

Obok priorytetów geograficznych, Plan współpracy rozwojowej w 2017 r. precyzuje także priorytety tematyczne, wynikające z WPWR 2016-2020. W 2017 r. działania polskiej współpracy dwustronnej obejmują głównie: dobre rządzenie, demokrację i prawa człowieka, rozwój kapitału ludzkiego, przedsiębiorczości i sektora prywatnego, rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich oraz ochrony środowiska.

Plan zawiera również informacje na temat wielostronnego wymiaru współpracy rozwojowej Polski, w tym przede wszystkim współpracy rozwojowej w ramach Unii Europejskiej oraz udziału Polski w międzynarodowych agendach pomocowych.

Dokument jest podzielony na trzy części. Pierwsza określa przeznaczenie środków rezerwy celowej będącej w dyspozycji MSZ oraz środków budżetowych Ministerstwa. Druga zawiera informacje na temat zadań z zakresu współpracy rozwojowej, realizowanych z funduszy, których dysponentami są organy administracji rządowej. W części trzeciej znajdują się informacje na temat środków polskiej współpracy rozwojowej, przekazywanych w ramach zobowiązań wynikających z członkostwa w Unii Europejskiej. Szczegółowe alokacje finansowe przedstawione są w załącznikach do niniejszego dokumentu.

Część I

1. Współpraca rozwojowa realizowana ze środków rezerwy celowej przeznaczonej na współpracę rozwojową oraz ze środków MSZ

1.1. Priorytety tematyczne polskiej współpracy rozwojowej

W 2017 r. współpraca rozwojowa koncentrować się będzie na realizacji celów w ramach sześciu priorytetów tematycznych określonych w Wieloletnim programie współpracy rozwojowej na lata 2016-2020:

- 1) **dobre rządzenie**
- 2) **demokracja i prawa człowieka**
- 3) **kapitał ludzki**
- 4) **przedsiębiorczość i sektor prywatny**
- 5) **zrównoważone rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich**
- 6) **ochrona środowiska.**

1.2. Inicjatywy flagowe

II. Akademia Administracji Publicznej Partnerstwa Wschodniego

MSZ we współpracy z Krajową Szkołą Administracji Publicznej będzie kontynuować szkolenia skierowane do urzędników administracji publicznej wszystkich państw PW w ramach Akademii Administracji Publicznej Partnerstwa Wschodniego (AAPPW).

Program specjalistycznych szkoleń AAPPW obejmuje wykłady i warsztaty prowadzone przez doświadczonych ekspertów i praktyków z Polski oraz innych krajów UE. Tematyka szkoleń dotyczy m.in. integracji europejskiej, w tym wdrażania umów stowarzyszeniowych, służby cywilnej, reformy samorządowej i innych zagadnień w odpowiedzi na zgłoszone zapotrzebowanie przez kraje partnerskie.

III. Centrum Informacyjne dla Władz Lokalnych w Mołdawii

Misją działającego od 2012 r. Centrum jest wsparcie mołdawskich władz lokalnych, organizacji pozarządowych i grup inicjatywnych w działalności na rzecz wzmocnienia demokracji lokalnej, w tym zwłaszcza absorpcji środków pomocowych oraz budowania partnerstw z instytucjami z Polski i innych krajów UE. Prowadzenie Centrum zostało powierzone Fundacji Solidarności Międzynarodowej.

IV. Programy stypendialne realizowane za pośrednictwem Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Ministerstwa Spraw Zagranicznych

Polityka stypendialna jest ważnym instrumentem wspierania rozwoju krajów partnerskich. Stypendia służą zarówno wzmocnieniu kadr danego kraju, jak i nawiązaniu kontaktów, które w przyszłości przyniosą wymierne i obopólne korzyści. Stypendyści, wzbogaceni o nową wiedzę i doświadczenia, posiadają potencjał do inicjowania i wspierania długofalowych zmian w swoich krajach. Najzdolniejsi z nich mają możliwość kształcenia się na najlepszych polskich uczelniach w ramach trzech programów stypendialnych współfinansowanych przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Programy stypendialne są realizowane w formie projektów, w tym jako projekty modułowe.

1. Program stypendialny im. Stefana Banacha

Celem programu jest wspieranie rozwoju społeczno-gospodarczego krajów PW poprzez podnoszenie poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych obywateli tych państw. Program daje możliwość podjęcia studiów II stopnia w obszarze nauk, takich jak: nauki ścisłe, przyrodnicze, techniczne, rolnicze, leśne i weterynaryjne oraz społeczne, a także studiów III stopnia w dziedzinach nauk, takich jak: nauki humanistyczne, teologiczne, społeczne, ekonomiczne, prawne, matematyczne, fizyczne, chemiczne, biologiczne, techniczne, rolnicze, leśne, weterynaryjne oraz nauki o Ziemi.

2. Program stypendialny im. Ignacego Łukasiewicza

Celem programu jest wspieranie rozwoju społeczno-gospodarczego krajów rozwijających się (z wyłączeniem krajów Partnerstwa Wschodniego) poprzez podnoszenie poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych obywateli tych państw. Program daje możliwość podjęcia studiów II stopnia w obszarze nauk, takich jak: ścisłe, przyrodnicze, techniczne, nauki rolnicze, leśne i weterynaryjne oraz III stopnia w dziedzinach nauk, takich jak: nauki matematyczne, fizyczne, chemiczne, biologiczne, nauki o Ziemi, techniczne, rolnicze, leśne i weterynaryjne studentom z krajów rozwijających się. Stypendyści będą rekrutowani w pierwszej kolejności z następujących krajów: Angola, Etiopia, Indonezja, Kenia, Kolumbia, Meksyk, Mjanma, Mongolia, Mozambik, Nigeria, Palestyna, RPA, Senegal, Tanzania, Wietnam.

3. Program stypendialny dla studentów Specjalistycznych Studiów Wschodnich Uniwersytetu Warszawskiego.

Celem programu jest wspomaganie rozwoju młodych osób głównie z krajów Europy Wschodniej i Azji Środkowej, co ma służyć wykształceniu specjalistów ds. wschodnich oraz przygotowaniu kadr akademickich i administracji państwowej, którzy będą przyczyniać się do rozwoju społeczno-gospodarczego tych państw. Program umożliwia studentom podjęcie studiów II stopnia w ramach Specjalistycznych Studiów Wschodnich Uniwersytetu Warszawskiego.

1.3. Współpraca rozwojowa w poszczególnych krajach priorytetowych

Ze środków finansowych MSZ oraz z rezerwy celowej budżetu państwa przeznaczonej na współpracę rozwojową, dofinansowane zostaną projekty realizowane przez MSZ i partnerów MSZ, które w największym stopniu umożliwią osiągnięcie celów wyznaczonych w priorytetach tematycznych.

W dziesięciu priorytetowych krajach polskiej współpracy rozwojowej działania realizowane w 2017 r. przez organy administracji publicznej, podmioty wyłonione w ramach konkursu „Polska pomoc rozwojowa 2016” – II moduł, „Polska pomoc rozwojowa 2017”, za pośrednictwem polskich placówek zagranicznych w ramach Systemu Małych Grantów (SMG), a także za pośrednictwem Fundacji Solidarności Międzynarodowej, będą wpisywały się w rezultaty ustalone dla poszczególnych krajów.

Na dwustronną współpracę rozwojową z państwami innymi niż priorytetowe, zostanie przeznaczonych nie więcej niż 10% środków z rezerwy celowej budżetu państwa na współpracę rozwojową.

W ramach konkursu „Polska pomoc rozwojowa 2017” będą dofinansowane m.in. projekty modułowe tj. projekty składające się z dwóch lub trzech odrębnych i realizowanych sekwencyjnie części w latach 2017-2018 lub w latach 2017-2019.

Działania realizowane przez organy administracji rządowej ze środków, których dysponentem jest MSZ, będą mogły być podejmowane w określonych priorytetach.

Priorytety tematyczne oraz zamierzone rezultaty wymienione są szczegółowo poniżej.

WYBRANE KRAJE PARTNERSTWA WSCHODNIEGO

BIAŁORUŚ

Polska współpraca rozwojowa będzie koncentrować się na wspieraniu kapitału ludzkiego, dobrego rządzenia, przedsiębiorczości i sektora prywatnego.

W ramach *priorytetu kapitał ludzki*, działania polskiej pomocy będą służyły osiągnięciu następujących rezultatów:

- 1) lepszy dostęp do usług społecznych dla osób niepełnosprawnych, dzieci pozbawionych pieczy rodzicielskiej i osób żyjących z chorobami zakaźnymi;
- 2) zwiększona integracja społeczna osób niepełnosprawnych, dzieci pozbawionych pieczy rodzicielskiej i osób żyjących z chorobami zakaźnymi;
- 3) poprawa infrastruktury i funkcjonowania ośrodków dla osób niepełnosprawnych i dzieci pozbawionych pieczy rodzicielskiej.

Działania służące osiągnięciu ww. rezultatów będą realizowane w ramach konkursu „Polska pomoc rozwojowa 2017”, przez organy administracji rządowej oraz w ramach Systemu Małych Grantów.

W ramach *priorytetu dobre rządy* działania polskiej pomocy będą służyły osiągnięciu następującego rezultatu:

wsparcie instytucji niezależnych mediów.

Działania służące osiągnięciu tego rezultatu będą realizowane bezpośrednio przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

W ramach *priorytetu przedsiębiorczość i sektor prywatny* działania polskiej pomocy będą służyły osiągnięciu następujących rezultatów:

- 1) rozwój mikro i małych przedsiębiorstw;
- 2) budowanie zdolności instytucjonalnej władz lokalnych do wspierania rozwoju przedsiębiorczości.

Działania służące osiągnięciu ww. rezultatów będą realizowane w ramach konkursu „Polska pomoc rozwojowa 2017”, przez organy administracji rządowej oraz w ramach Systemu Małych Grantów.

Ponadto wdrażany będzie drugi moduł (przewidziany do realizacji w 2017 r.) projektu wyłonionego w konkursie „Polska pomoc rozwojowa 2016 r.”

GRUZJA

Polska współpraca rozwojowa będzie koncentrować się na wspieraniu dobrego rządzenia i kapitału ludzkiego.

W ramach *priorytetu dobre rządzenie* działania polskiej pomocy będą służyły osiągnięciu następujących rezultatów:

- 1) wzrost zdolności instytucjonalnych administracji publicznej w zakresie wdrożenia reform wynikających z Umowy Stowarzyszeniowej UE – Gruzja oraz DCFTA, w tym w szczególności profesjonalizacja kadr służby cywilnej;
- 2) wzrost zdolności instytucjonalnych administracji publicznej w procesie decentralizacji władzy publicznej, zwłaszcza w zakresie zapewnienia dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej;
- 3) wdrożenie polityki rozwoju regionalnego, w tym wsparcie sektora turystyki;
- 4) rozwój krajowych i regionalnych systemów zarządzania kryzysowego, budowa zdolności administracji publicznej oraz wzrost zdolności operacyjnych zwłaszcza w zakresie zapobiegania i reagowania w sytuacji klęsk żywiołowych i katastrof wynikających z działalności człowieka.

Działania służące osiągnięciu rezultatów opisanych w pkt 1) - 4) będą realizowane za pośrednictwem organów administracji rządowej i KSAP oraz w ramach Systemu Małych Grantów. Działania wpisujące się w rezultaty opisane w pkt 2), 3) i 4) będą realizowane również w ramach konkursu „Polska pomoc rozwojowa 2017”.

W ramach *priorytetu kapitał ludzki* działania polskiej pomocy będą służyły osiągnięciu następujących rezultatów:

- 1) lepszy dostęp do usług społecznych oraz poprawa infrastruktury i funkcjonowania ośrodków dla osób niepełnosprawnych, ofiar przemocy domowej i dzieci pozbawionych pieczy rodzicielskiej;
- 2) aktywizacja zawodowa osób z regionów wiejskich;
- 3) aktywizacja zawodowa i integracja społeczna osób z niepełnosprawnością;
- 4) wzmocnienie systemu opieki i ochrona praw dzieci pozbawionych pieczy rodzicielskiej, niepełnosprawnych oraz ofiar przemocy domowej.

Działania służące osiągnięciu ww. rezultatów będą realizowane w ramach konkursu „Polska pomoc rozwojowa 2017”, przez organy administracji rządowej oraz w ramach Systemu Małych Grantów.

Ponadto wdrażane będą drugie moduły (przewidziane do realizacji w 2017 r.) projektów wyłonionych w konkursie „Polska pomoc rozwojowa 2016”.

MOŁDAWIA

Polska współpraca rozwojowa będzie koncentrować się na wspieraniu dobrego rządzenia oraz rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich.

W ramach *priorytetu dobre rządzenie* działania polskiej pomocy będą służyły osiągnięciu następujących rezultatów:

- 1) wzrost zdolności instytucjonalnej administracji publicznej na szczeblu centralnym, regionalnym i lokalnym w zakresie wdrożenia kluczowych reform wynikających z Umowy Stowarzyszeniowej UE – Mołdawia i DCFTA, w szczególności w zakresie bezpieczeństwa publicznego i ochrony ludności;
- 2) wzrost zdolności instytucjonalnych administracji publicznej na szczeblu centralnym, regionalnym i lokalnym w zakresie wdrożenia podejścia zintegrowanego do polityki rozwoju, w skali regionalnej i lokalnej;
- 3) poprawa konkurencyjności mołdawskich mikro i małych przedsiębiorstw.

Działania służące osiągnięciu rezultatów opisanych w punktach 1) – 3) będą realizowane za pośrednictwem organów administracji rządowej i w ramach Systemu Małych Grantów. Działania służące osiągnięciu rezultatu opisanego w pkt. 3) będą realizowane również w ramach konkursu „Polska pomoc rozwojowa 2017”.

W ramach *priorytetu rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich* działania polskiej pomocy będą służyły osiągnięciu następujących rezultatów:

- 1) poprawa wydajności i konkurencyjności gospodarstw rolnych;
- 2) zwiększony dostęp do infrastruktury i usług w sektorze rolnym;
- 3) wdrożenie innowacyjnych rozwiązań związanych z rozwojem i modernizacją infrastruktury obszarów wiejskich szczególnie w zakresie: dywersyfikacji źródeł energii, poprawy efektywności energetycznej oraz gospodarki wodno-ściekowej;
- 4) rozwój działalności pozarolniczej na obszarach wiejskich, w szczególności dot. turystyki wiejskiej;
- 5) zwiększona zdolność przedsiębiorców rolnych do łączenia się w grupy producenckie.

Działania służące osiągnięciu rezultatów opisanych w punktach 1) – 5) będą realizowane w ramach konkursu „Polska pomoc rozwojowa 2017”, przez organy administracji rządowej, w ramach Systemu Małych Grantów.

Ponadto wdrażany będzie drugi moduł (przewidziany do realizacji w 2017 r.) projektu administracji rządowej.

UKRAINA

Polska współpraca rozwojowa będzie koncentrować się na wspieraniu dobrego rządzenia, kapitału ludzkiego, przedsiębiorczości i sektora prywatnego.

W ramach *priorytetu dobre rządzenie* działania polskiej pomocy będą służyły osiągnięciu następujących rezultatów:

- 1) wzrost kompetencji kadry administracji publicznej w zakresie wdrożenia reform wynikających z Umowy Stowarzyszeniowej UE-Ukraina;
- 2) wsparcie reformy samorządowej, rozwoju regionalnego, oświaty, reform służących zapewnieniu stabilności finansowej państwa oraz przeciwdziałaniu korupcji;
- 3) rozwój krajowych i regionalnych systemów zarządzania kryzysowego, budowa zdolności administracji publicznej oraz wzrost zdolności operacyjnych w zakresie zapobiegania i reagowania w sytuacji klęsk żywiołowych i katastrof wynikających z działalności człowieka.

Działania służące osiągnięciu rezultatów opisanych w punktach 1) – 3) będą realizowane przez organy administracji rządowej oraz w ramach Systemu Małych Grantów. Natomiast rezultat opisany w pkt. 3) również w ramach konkursu „Polska pomoc rozwojowa 2017”.

W ramach *priorytetu kapitał ludzki*¹ działania polskiej pomocy będą służyły osiągnięciu następujących rezultatów:

- 1) lepszy dostęp do usług społecznych i infrastruktury w zakresie ochrony zdrowia dla osób przesiedlonych wewnątrz i społeczności przyjmujących, w szczególności dla osób starszych i dzieci, w tym wsparcie psychologiczne;
- 2) zwiększona integracja społeczna osób przesiedlonych wewnątrz i społeczności przyjmujących, w tym szczególnie osób starszych i dzieci;

Działania służące osiągnięciu rezultatów opisanych w punktach 1) – 2) będą realizowane w ramach konkursu „Polska pomoc rozwojowa 2017”, przez organy administracji rządowej oraz w ramach Systemu Małych Grantów.

W ramach *priorytetu przedsiębiorczość i sektor prywatny* działania polskiej pomocy będą służyły osiągnięciu następujących rezultatów:

- 1) rozwój przedsiębiorczości z wykorzystaniem innowacyjnych narzędzi i technologii, w szczególności odnawialnych źródeł energii;
- 2) rozwój przedsiębiorczości wśród osób przesiedlonych wewnątrz i społeczności przyjmujących;
- 3) poprawa jakości kształcenia i szkolenia zawodowego oraz infrastruktury i wyposażenia ośrodków kształcenia i szkolenia zawodowego.

---

¹ Załącznik I zawiera tabelę z zakładanymi rezultatami działań polskiej pomocy na rzecz osób przesiedlonych wewnątrz na Ukrainie i propozycję ich mierzenia.

Działania służące osiągnięciu rezultatów opisanych w punktach 1) – 3) będą realizowane w ramach konkursu „Polska pomoc rozwojowa 2017”, w ramach Systemu Małych Grantów oraz przez organy administracji rządowej.

Jednocześnie za pośrednictwem Fundacji Solidarności Międzynarodowej wdrażane będą projekty polskich organizacji pozarządowych.

Na mocy Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o kształceniu obywateli Ukrainy w Kolegium Europejskim w Natolinie z dnia 25 listopada 2009 r., Ministerstwo Spraw Zagranicznych dofinansuje stypendia dla obywateli Ukrainy. Celem tych działań jest wspieranie dążeń Ukrainy na drodze do członkostwa w Unii Europejskiej.

Prowadzona będzie także współpraca w ramach organizacji międzynarodowych, w tym wsparcie projektu U-LEAD oraz wsparcie projektu UNDP na rzecz osób przesiedlonych wewnątrz.

Wdrażane będą drugie moduły (przewidziane do realizacji w 2017 r.) projektów wyłonionych w konkursie „Polska pomoc rozwojowa 2016” oraz projektów administracji rządowej.

AFRYKA

ETIOPIA, TANZANIA, KENIA, SENEGAL²

Polska współpraca rozwojowa będzie koncentrować się na wspieraniu trzech obszarów: kapitału ludzkiego, ochrony środowiska oraz przedsiębiorczości i sektora prywatnego.

Działania wpisujące się w przedstawione niżej priorytety będą realizowane w ramach konkursu „Polska pomoc rozwojowa 2017” oraz w ramach Systemu Małych Grantów.

W ramach *priorytetu kapitał ludzki* działania polskiej pomocy będą służyły osiągnięciu następujących rezultatów:

- 1) poprawa infrastruktury i wyposażenia podmiotów leczniczych oraz wzrost kwalifikacji personelu medycznego w zakresie świadczenia opieki medycznej na rzecz matek i dzieci;
- 2) poprawa infrastruktury i wyposażenia ośrodków edukacyjnych, kształcących na wszystkich poziomach edukacji oraz wzrost kompetencji zawodowych kadry pedagogicznej.

W ramach *priorytetu ochrona środowiska* działania polskiej pomocy będą służyły osiągnięciu następujących rezultatów:

- 1) zwiększenie liczby osób mających dostęp do podstawowej infrastruktury sanitarnej oraz przeszkolonych z zakresu higieny;
- 2) zwiększenie liczby osób/podmiotów korzystających z odnawialnych źródeł energii (energia słoneczna, wodna, wiatrowa, źródła geotermalne, biomasa);
- 3) wzrost zdolności operacyjnych w zakresie zapobiegania, reagowania i usuwania skutków klęsk żywiołowych i katastrof spowodowanych działalnością człowieka.

W ramach *priorytetu przedsiębiorczość i sektor prywatny* działania polskiej pomocy będą służyły osiągnięciu następujących rezultatów:

- 1) wzrost aktywności zawodowej i zatrudnienia kobiet i młodzieży;
- 2) zwiększenie dostępu kobiet i młodzieży (w tym absolwentów) do kształcenia technicznego, szkoleń i doradztwa zawodowego oraz podniesienie jakości infrastruktury służącej podnoszeniu kwalifikacji zawodowych;
- 3) zwiększenie konkurencyjności, wydajności i innowacyjności grup producenckich, kooperatyw oraz spółdzielni pracy, zwłaszcza w sektorze rolno-spożywczym.

Ponadto wdrażane będą drugie moduły (przewidziane do realizacji w 2017 r.) projektów wyłonionych w konkursie „Polska pomoc rozwojowa 2016”.

---

² Załącznik II zawiera tabelę z zakładanymi rezultatami działań polskiej pomocy w tych krajach wraz z propozycją ich mierzenia.

AZJA POŁUDNIOWO-WSCHODNIA

MJANMA

Polska współpraca rozwojowa będzie koncentrować się na wspieraniu kapitału ludzkiego oraz przedsiębiorczości i sektora prywatnego.

Działania wpisujące się w przedstawione niżej priorytety będą realizowane w ramach konkursu „Polska pomoc rozwojowa 2017” oraz w ramach Systemu Małych Grantów.

W ramach *priorytetu kapitał ludzki* działania polskiej pomocy będą służyły osiągnięciu następujących rezultatów:

- 1) poprawa infrastruktury i wyposażenia podmiotów leczniczych oraz wzrost kwalifikacji personelu medycznego w zakresie świadczenia opieki medycznej na rzecz matek i dzieci;
- 2) poprawa infrastruktury i wyposażenia ośrodków edukacyjnych, kształcących na wszystkich poziomach edukacji oraz wzrost kompetencji zawodowych kadry pedagogicznej;

W ramach *priorytetu przedsiębiorczość i sektor prywatny* działania polskiej pomocy będą służyły osiągnięciu następujących rezultatów:

- 1) wzrost aktywności zawodowej i zatrudnienia kobiet i młodzieży;
- 2) zwiększenie dostępu kobiet i młodzieży (w tym absolwentów) do kształcenia technicznego, szkoleń i doradztwa zawodowego oraz poprawie jakości infrastruktury służącej podnoszeniu kwalifikacji zawodowych;
- 3) zwiększenie konkurencyjności, wydajności i innowacyjności grup producenckich, kooperatyw oraz spółdzielni pracy, zwłaszcza w sektorze rolno-spożywczym.

BLISKI WSCHÓD

PALESTYNA

Polska współpraca rozwojowa będzie koncentrować się na wspieraniu kapitału ludzkiego, rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich oraz przedsiębiorczości i sektora prywatnego.

Działania wpisujące się w niżej wymienione rezultaty będą realizowane w ramach konkursu „Polska pomoc rozwojowa 2017” oraz poprzez System Małych Grantów.

Prowadzona będzie także współpraca w ramach organizacji międzynarodowych, w tym dokonana zostanie wpłata na rzecz Agencji Narodów Zjednoczonych dla Pomocy Uchodźcom Palestyńskim na Bliskim Wschodzie (ang. UNRWA).

W ramach *priorytetu kapitał ludzki* działania polskiej pomocy będą służyły osiągnięciu następujących rezultatów:

- 1) poprawa infrastruktury i wyposażenia ośrodków edukacyjnych, kształcących na wszystkich poziomach edukacji oraz wzrost kompetencji zawodowych kadry pedagogicznej;
- 2) poprawa stanu infrastruktury i dostępu do edukacji przedszkolnej;
- 3) zwiększenie dostępu do usług społecznych (ochrona zdrowia, edukacja) osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym³.

W ramach *priorytetu rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich* działania polskiej będą służyły osiągnięciu następujących rezultatów:

- 1) wzrost dochodów i podniesiony poziom bezpieczeństwa żywnościowego gospodarstw rolnych;
- 2) zwiększenie konkurencyjności, wydajności i innowacyjności grup producenckich, kooperatyw oraz spółdzielni rolniczych;
- 3) poprawa dostępu produktów rolno-spożywczych do rynków zbytu, uzyskanie wyższej jakości produkcji rolnej.

W ramach *priorytetu przedsiębiorczość i sektor prywatny* działania polskiej pomocy będą służyły osiągnięciu następujących rezultatów:

- 1) wzrost aktywności zawodowej i zatrudnienia kobiet i młodzieży;
- 2) zwiększenie dostępu kobiet i młodzieży (w tym absolwentów) do kształcenia technicznego, szkoleń i doradztwa zawodowego oraz poprawa jakości infrastruktury służącej podnoszeniu kwalifikacji zawodowych;
- 3) wzmocnienie organizacji non-profit, wspierających edukację zawodową i szanse zatrudnienia kobiet i młodzieży we Wschodniej Jerozolimie.

Ponadto wdrażany będzie drugi moduł (przewidziany do realizacji w 2017 r.) projektu wyłonionego w konkursie „Polska pomoc rozwojowa 2016”.

---

³ Między innymi osoby niepełnosprawne i wymagające stałej opieki, sieroty, rodziny wielodzietne, bezrobotni długotrwale wykluczeni z rynku pracy, osoby starsze, uchodźcy, osoby przesiedlone wewnątrz.

AFGANISTAN

Zgodnie z Wieloletnim programem współpracy rozwojowej na lata 2016-2020, w przypadku Afganistanu, który był krajem priorytetowym w latach 2012-2015, zastosowany zostanie mechanizm przejściowy. Jego celem będzie stopniowe wygaszanie dotychczasowych działań, co pozwoli na wypełnienie podjętych zobowiązań.

W 2017 r. w Afganistanie polska współpraca rozwojowa będzie realizowana za pośrednictwem Banku Światowego oraz Programu Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (ang. UNDP). Dokonane zostaną wpłaty na rzecz *Afghanistan Reconstruction Trust Fund*⁴ oraz *Law and Order Trust Fund for Afghanistan*.⁵

---

⁴ *Afghanistan Reconstruction Trust Fund* (pol. Fundusz Powierniczy Odbudowy Afganistanu) został utworzony w 2002 r. z inicjatywy Banku Światowego i ma na celu wspieranie reformy afgańskiej administracji publicznej oraz budowę instytucji publicznych. Polska dokonuje wpłat do ARTF od 2006 r.

⁵ *Law and Order Trust Fund for Afghanistan* (pol. Fundusz Powierniczy Prawa i Porządku Afganistanu) został utworzony w celu wspierania afgańskiej policji. Fundusz zarządzany jest przez UNDP.

1.4. Wspieranie procesu wyborczego

W 2017 r. MSZ we współpracy z Biurem Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka OBWE będzie wspierało organizację misji obserwacji wyborów prezydenckich w Kirgistanie i Armenii. W uzasadnionych przypadkach MSZ podejmie decyzję o organizacji misji obserwacji wyborów w innych krajach.

1.5. Działania realizowane za pośrednictwem Fundacji Solidarności Międzynarodowej

Fundacji będą zlecane działania służące realizacji priorytetów tematycznych: demokracja i prawa człowieka oraz dobre rządzenie. Działania te będą mogły być podjęte we wskazanych przez MSZ krajach priorytetowych oraz innych krajach biorcach oficjalnej pomocy rozwojowej.

Za pośrednictwem Fundacji Solidarności Międzynarodowej sfinansowane zostaną m.in.:

Program „Wsparcie demokracji 2017”. Program ten obejmuje przeprowadzenie konkursu grantowego na rzecz Ukrainy oraz realizację działań własnych na rzecz Białorusi, Ukrainy i Gruzji w celu podjęcia działań z zakresu:

- wsparcia reformy decentralizacyjnej;
- poszerzenia dostępu obywateli do rzetelnej i obiektywnej informacji, dzięki rozwojowi niezależnych mediów, zwłaszcza elektronicznych;
- wsparcia instytucji, działaczy i ruchów prodemokratycznych;
- wsparcia działalności monitoringowej i rzeczniczej organizacji broniących praw człowieka;
- zwiększenia dostępu do edukacji wysokiej jakości;
- wsparcia działań organizacji społeczeństwa obywatelskiego.

Konkursy i działania własne będą dotyczyć obszarów nieobjętych priorytetami konkursu „Polska pomoc rozwojowa 2017”.

Fundacja Solidarności Międzynarodowej będzie realizować działania z zakresu priorytetu - dobre rządzenie, które mają przyczynić się do wzrostu zdolności instytucjonalnych administracji publicznej w zakresie wdrożenia kluczowych reform wynikających z Umowy Stowarzyszeniowej UE - Mołdawia. Działania te będą realizowane w ramach działań własnych Fundacji, które obejmują:

- prowadzenie Centrum Informacyjnego dla Władz Lokalnych w Mołdawii;
- organizacja misji obserwacyjnych wyborów.

2. Pomoc humanitarna

Pomoc humanitarna polega w szczególności na zapewnieniu pomocy, opieki i ochrony ludności, która została poszkodowana w wyniku konfliktów zbrojnych, klęsk żywiołowych lub innych kryzysów humanitarnych spowodowanych przez naturę lub człowieka. Zgodnie z Wieloletnim programem współpracy rozwojowej na lata 2016-2020 pomoc humanitarna będzie realizowana, ze względu na swój specyficzny charakter oraz małą przewidywalność:

- niezależnie od priorytetów geograficznych;
- w ramach wybranych obszarów:
  - zdrowie i żywność;
  - schronienie;

- edukacja i opieka społeczna;
- sektor wody, sanitariatów i higieny (WASH);
- wczesna odbudowa po wystąpieniu katastrof (ang. *early recovery*);
- łączenie pomocy doraźnej, odbudowy i rozwoju (LRRD).

Pomoc humanitarna udzielana będzie przy zachowaniu zasad neutralności, bezstronności, humanitaryzmu i niezależności, zarówno za pośrednictwem organizacji pozarządowych, polskich placówek zagranicznych, jak i wyspecjalizowanych służb państwowych oraz międzynarodowych organizacji humanitarnych. Głównymi organizacjami międzynarodowymi, z którymi prowadzona będzie współpraca w zakresie pomocy humanitarnej będą m.in. UN OCHA, MKCK, UNHCR i UNRWA.

Pomoc humanitarna kierowana będzie za pośrednictwem wyspecjalizowanych agend humanitarnych (przede wszystkim ONZ i UE) oraz kanałem dwustronnym, we współpracy z polskimi organizacjami pozarządowymi.

Działania humanitarne będą realizowane w ramach Konkursu „Polska pomoc humanitarna 2017” lub w oparciu o przepisy art. 10 ust. 2 ustawy o współpracy rozwojowej.

Ponadto wdrażane będą drugie moduły (przewidziane do realizacji w 2017 r.) projektów wyłonionych w konkursie „Pomoc humanitarna na Bliskim Wschodzie i Ukrainie 2016”.

Pakiet humanitarny na Bliskim Wschodzie

Pomocą humanitarną udzielaną przez Rząd RP od 2012 roku objęci są uchodźcy i osoby dotknięte konfliktem w Syrii. Ze względu na skalę kryzysu migracyjnego, w 2017 r. kontynuowana będzie pomoc humanitarna w ramach specjalnego Pakietu przyjętego w dniu 25 lipca 2016 r. przez Radę Ministrów.

Pakiet będzie obejmował następujące kategorie działań:

- finansowanie drugiej transzy projektów pomocy bezpośredniej na rzecz uchodźców i ludności lokalnej realizowanych przez polskie organizacje pozarządowe w krajach sąsiadujących z Syrią. Działania stanowić będą kontynuację projektów wyłonionych w 2016 r. W ramach poszczególnych obszarów priorytetowych wartość modułów w 2017 r. stanowić powinna 200 % wartości modułów w 2016 r.;
- finansowanie dodatkowych projektów pomocy bezpośredniej w drugiej połowie 2017 r. w celu wsparcia uchodźców, osób przesiedlonych i ludności lokalnej;
- kontynuację wspólnego polsko – niemieckiego przedsięwzięcia na rzecz wsparcia edukacji dzieci uchodźców i ludności lokalnej w Libanie;
- umożliwienie polskim organizacjom pozarządowym udziału w postępowaniach dotacyjnych organizowanych przez znaczących donatorów pomocy humanitarnej, m.in. Komisję Europejską oraz Organizację Narodów Zjednoczonych, poprzez sfinansowanie ewentualnego wkładu własnego niezbędnego do wykazania przez organizacje podczas starania się o fundusze;
- realizację projektów pomocy bezpośredniej przez polskie placówki dyplomatyczne na Bliskim Wschodzie;
- realizację działań pomocowych w regionach kryzysów humanitarnych w obszarach trudno dostępnych ze względów bezpieczeństwa za pośrednictwem wyspecjalizowanych agend i organizacji humanitarnych. W 2017 r. w tym celu planowane są wpłaty na rzecz Regionalnego Funduszu Powierniczego UE w Odpowiedzi na Kryzys Syryjski (MADAD), Międzynarodowego Komitetu Czerwonego Krzyża oraz Biura Wysokiego Komisarza NZ ds. uchodźców (UNHCR).

3. Współpraca rozwojowa w ramach organizacji międzynarodowych

W ramach współpracy wielostronnej Polska wpłaci roczne składki i wpłaty dobrowolne, wspierając działania rozwojowe wybranych organizacji i współfinansując tym samym projekty oraz programy w zakresie redukcji ubóstwa, transformacji systemowej, promocji praw człowieka i demokracji, czy dostępu do edukacji.

W 2017 r. większość środków przeznaczonych na współpracę wielostronną wydatkowana zostanie w ramach składki do budżetu UE oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju. Wsparcie finansowe udzielone będzie również za pośrednictwem instytucji systemu Narodów Zjednoczonych oraz w ramach programów i funduszy administrowanych przez inne organizacje i instytucje wielostronne. Współpraca w ramach organizacji międzynarodowych będzie prowadzona m.in. z wybranymi agendami Systemu Organizacji Narodów Zjednoczonych (UNDP, UN Women, UNAIDS, UNFPA, OHCHR, UNDEF, *Peace Building Facility*) oraz OECD i OBWE.

Podstawowe przesłanki przy podejmowaniu decyzji o wpłatach wielostronnych:

- wpłaty mają charakter komplementarny względem dwustronnych przedsięwzięć, służą celom, które nie mogą być równie skutecznie realizowane w ramach dwustronnej pomocy rozwojowej;
- wpłaty przekazywane przez Polskę będą przede wszystkim kierowane do tych funduszy i programów wielostronnych, które są spójne z celami polityki zagranicznej RP oraz priorytetami geograficznymi i tematycznymi polskiej współpracy rozwojowej, określonymi w WPWR 2016-2020.

4. Edukacja globalna

Edukacja globalna to część kształcenia obywatelskiego oraz wychowania, która obejmuje inicjatywy edukacyjne skierowane do polskiego społeczeństwa. Jej celem jest zwiększenie świadomości na temat problemów rozwojowych i współzależności globalnych, wpływających na procesy rozwoju na świecie. Projekty z dziedziny edukacji globalnej realizowane w 2017 roku będą zgodne z celami edukacji globalnej, zdefiniowanymi w Wieloletnim programie współpracy rozwojowej na lata 2016-2020, tj. będą służyły:

- wzmocnieniu obecności tematyki edukacji globalnej w programach edukacyjnych oraz nauczania edukacji globalnej na wszystkich szczeblach edukacji formalnej we współpracy z Ministerstwem Edukacji Narodowej oraz jednostkami jemu podległymi i Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- zwiększeniu świadomości szerokiej publiczności na temat problemów globalnych;
- zwiększeniu świadomości problemów i wyzwań globalnych w miejscowościach liczących mniej niż 500 tys. mieszkańców oraz wsparciu merytorycznemu organizacji z niewielkim doświadczeniem w realizacji projektów edukacji globalnej.

Działania z zakresu edukacji globalnej będą kierowane do szeroko rozumianej publiczności, dzieci, młodzieży i dorosłych w ramach systemu edukacji formalnej, nieformalnej i pozaformalnej.

W realizacji celów w obszarze edukacji globalnej w sposób priorytetowy traktowane będą działania z dużym potencjałem multiplikacji oraz te, których rezultaty są trwałe oraz mają na celu podnoszenie jakości inicjatyw edukacyjnych.

Ponadto realizowane będą drugie moduły (przewidziane do realizacji w 2017 r.) projektów edukacji globalnej wyłonionych w konkursie Edukacja globalna 2016 r. oraz drugi moduł projektu administracji rządowej w dziedzinie edukacji globalnej.

5. Wolontariat

Program „Wolontariat polska pomoc” wychodzi naprzeciw potrzebie przyczynienia się do eliminacji ubóstwa na świecie, do rozwoju gospodarczego i społecznego krajów partnerskich oraz do wzmocnienia potencjału społeczności, z którymi wolontariusz współdziała. Program ten wspiera ponadto polskie organizacje pozarządowe realizujące projekty rozwojowe z udziałem wolontariuszy oraz pozwala na bezpośrednie zaangażowanie się obywateli Polski w działania na rzecz mieszkańców krajów rozwijających się.

W 2017 r. projekty w ramach programu „Wolontariat polska pomoc 2017” będą realizowane w n.w. krajach-biorcach oficjalnej pomocy rozwojowej (ODA) Komitetu Pomocy Rozwojowej (DAC/OECD): Boliwia, Ekwador, Etiopia, Ghana, Kenia, Mjanma, Palestyna, Paragwaj, Peru, Rwanda, Senegal, Tanzania, Uganda i Zambia. W krajach, w których prowadzone są ww. działania programu Wolontariat polska pomoc projekty realizowane będą w następujących obszarach tematycznych polskiej współpracy: kapitał ludzki, ochrona środowiska, rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich oraz przedsiębiorczość i sektor prywatny. Projekty te będą jednocześnie zgodne z wybranymi Celami Zrównoważonego Rozwoju (ang. *Sustainable Development Goals*).

6. Spójność polityki na rzecz rozwoju

Celem polityki spójności na rzecz rozwoju (ang. *Policy Coherence for Development, PCD*) jest opracowanie i realizacja polityk przez państwa w taki sposób, aby uniknąć działań, które negatywnie wpływają na rozwój globalny oraz możliwości rozwoju innych państw, w tym również rozwoju społeczno-gospodarczego państw priorytetowych polskiej współpracy rozwojowej. Jednocześnie państwa powinny dążyć do pogodzenia celów polityk krajowych z celami zrównoważonego rozwoju. W ramach PCD obszarem priorytetowym dla Polski jest wsparcie działań na rzecz systemu walki z nielegalnymi przepływami finansowymi w takich dziedzinach tematycznych jak: walka z unikaniem opodatkowania oraz walka z praniem pieniędzy.

W 2017 r. kontynuowane będzie wdrażanie ww. obszaru priorytetowego na podstawie opracowanego przez Ministerstwo Finansów rocznego planu działań.

Prowadzone będą również prace nad dodatkowym obszarem priorytetowym w zakresie Spójności polityk na rzecz rozwoju.

7. Współpraca z sektorem prywatnym

Sektor prywatny odgrywa istotną rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym państw rozwijających się i jest ważnym partnerem w działaniach na rzecz zrównoważonego rozwoju oraz redukcji ubóstwa na świecie. W 2017 projekty będą uwzględniały aktywizację zawodową pracowników, promowanie przedsiębiorczości oraz poprawę produktywności i konkurencyjności podmiotów.

8. Działania informacyjne

W ramach działań informacyjno-promocyjnych kontynuowana będzie, na podstawie umów koprodukcyjnych, współpraca z rozgłośniami radiowymi, służąca dalszej popularyzacji tematyki rozwojowej. Planowana jest organizacja wystaw oraz publikacja materiałów informacyjnych prezentujących program polskiej współpracy rozwojowej. Zostanie także wydany raport poświęcony polskim działaniom rozwojowym zrealizowanym w 2016 r.

9. Ewaluacja

W 2017 roku kontynuowana będzie ewaluacja projektów i programów polskiej współpracy rozwojowej w celu zgromadzenia obiektywnej wiedzy na temat przede wszystkim trafności i efektywności realizowanych inicjatyw rozwojowych. Zostanie ona wykorzystana m.in. do usprawnienia zarządzania i planowania pomocy. Szczegóły działań ewaluacyjnych określi Roczny plan ewaluacji 2017.

10. Formy i zasady współpracy z partnerami polskiej współpracy rozwojowej

Projekty realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki im podległe

Projekty organów administracji rządowej będą realizowane w wybranych krajach Partnerstwa Wschodniego. Działania będą realizowane we wskazanych priorytetach tematycznych, zdefiniowanych wraz z rezultatami działań dla danego kraju.

Ponadto, w ramach współpracy z organami administracji rządowej realizowany będzie projekt z zakresu edukacji globalnej.

Nabór projektów organów administracji rządowej i jednostek im podległych odbędzie się w pierwszym kwartale 2017 r. W MSZ projekty zostaną poddane ocenie i rekomendowane do realizacji. Informacja o projektach uzgodnionych do realizacji zostanie zamieszczona na stronie internetowej www.polskapomoc.gov.pl. W ramach naboru możliwe będzie składanie projektów modułowych.

Ponadto, wdrażane będą drugie moduły (przewidziane do realizacji w 2017 r.) projektów zaakceptowanych w 2016 roku. Projekty modułowe realizowane w 2017 roku wymienione są w Załączniku VI.

Projekty realizowane za pośrednictwem organizacji pozarządowych⁶, jednostek samorządu terytorialnego, publicznych i niepublicznych szkół wyższych, instytutów badawczych, Polskiej Akademii Nauk i jej jednostek organizacyjnych

Konstrukcja systemu polskiej współpracy rozwojowej, w tym w szczególności tryb dystrybuowania środków publicznych na inicjatywy pomocowe, sprzyja podnoszeniu efektywności realizowanych projektów, a pośrednio służy wzmocnieniu potencjału partnerów polskiej współpracy rozwojowej.

---

⁶ W rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. 2016, poz. 239 z późn. zm.) oraz podmioty wymienione w art. 3 ust.3 ww. ustawy.

W 2017 r. planowane jest ogłoszenie następujących konkursów w ramach których, realizowana jest współpraca z ww. podmiotami:

- **Konkurs „Polska pomoc rozwojowa 2017”**

Konkurs zostanie ogłoszony w ostatnim kwartale 2016 r. Kwoty przeznaczone na poszczególne kraje/regiony mogą ulec zmianie w zależności od ostatecznej wysokości środków w rezerwie celowej przeznaczonej na współpracę rozwojową oraz od wyników oceny wniosków projektowych. Minimalna wnioskowana kwota dotacji dla każdego projektu na rzecz Białorusi, Gruzji, Mołdawii i Ukrainy w konkursie będzie wynosić 200 000 PLN. Minimalna wnioskowana kwota dotacji dla każdego projektu na rzecz Etiopii, Kenii, Senegal, Tanzanii, Palestyny i Mjanmy w tym konkursie będzie wynosić 300 000 PLN.

Przewiduje się możliwość zgłaszania projektów o okresie wdrażania dłuższym niż jeden rok, składających się z dwóch lub trzech modułów realizowanych sekwencyjnie w kolejnych, następujących po sobie latach na podstawie odrębnych umów⁷. MSZ dopuszcza możliwość rezygnacji z konkursu na rzecz danego kraju/obszaru w 2018 r. i/lub w 2019 r. w przypadku wyczerpania przez projekty modułowe zaplanowanych na dany rok środków w tym zakresie.

Podmioty uprawnione: organizacje pozarządowe zarejestrowane w Polsce, w tym niepubliczne szkoły wyższe jednostki samorządu terytorialnego (tylko w przypadku projektów na Białorusi, w Mołdawii, Gruzji i na Ukrainie), publiczne szkoły wyższe, instytuty badawcze, Polska Akademia Nauk i jej jednostki organizacyjne.

- **Konkurs „Pomoc humanitarna 2017”**

W ramach Planu przeprowadzone zostanie postępowanie dotacyjne mające na celu wyłonienie projektów pomocowych na rzecz uchodźców, osób wewnątrznie przesiedlonych oraz ludności lokalnej w wybranych krajach na Bliskim Wschodzie. Kwoty przeznaczone na poszczególne kraje/regiony mogą ulec zmianie w zależności od ostatecznej wysokości środków w rezerwie celowej przeznaczonej na współpracę rozwojową oraz od wyników oceny wniosków projektowych.

Podmioty uprawnione: organizacje pozarządowe zarejestrowane w Polsce.

- **Konkurs „Zapewnienie wkładów własnych na realizację projektów humanitarnych na Bliskim Wschodzie finansowanych ze źródeł innych niż budżet RP”**

Celem konkursu jest wyłonienie najlepszych projektów będących elementem przedsięwzięć współfinansowanych ze źródeł innych niż budżet RP obejmujących realizację działań humanitarnych w wybranych krajach Bliskiego Wschodu.

Podmioty uprawnione: organizacje pozarządowe zarejestrowane w Polsce.

---

⁷ Pod warunkiem zagwarantowania w ustawie budżetowej na 2017 r. i 2018 r. odpowiednich środków i prawidłowej realizacji, braku przeciwskażeń do kontynuacji realizacji projektu w kolejnych modułach oraz złożenia sprawozdania z modułów realizowanych w roku poprzedzającym.

- **Konkurs „Edukacja globalna 2017”**

W konkursie zostaną wyłonione projekty mające na celu wzmocnienie edukacji globalnej w systemie edukacji formalnej, pozaformalnej i nieformalnej oraz zwiększające świadomość obywateli na temat współzależności globalnych oraz nierówności na świecie.

Przewiduje się możliwość zgłaszania projektów o okresie wdrażania dłuższym niż jeden rok, składających się z dwóch lub trzech modułów realizowanych sekwencyjnie w kolejnych, następujących po sobie latach na podstawie odrębnych umów⁸. MSZ dopuszcza możliwość rezygnacji z konkursu na dane zadania w 2018 r. i/lub w 2019 r. w przypadku wyczerpania przez projekty modułowe zaplanowanych na ten rok środków.

Podmioty uprawnione: organizacje pozarządowe zarejestrowane w Polsce, w tym niepubliczne szkoły wyższe, jednostki samorządu terytorialnego, publiczne szkoły wyższe, instytuty badawcze, Polska Akademia Nauk i jej jednostki organizacyjne.

W ramach procedury konkursowej wyodrębnione zostanie ponadto zadanie dotyczące dofinansowania projektów edukacji globalnej, będących elementem przedsięwzięcia współfinansowanego ze źródeł innych niż budżet RP (w szczególności ze źródeł zagranicznych). Podmioty uprawnione do ubiegania się o dotację w ramach tego zadania to organizacje pozarządowe oraz niepubliczne szkoły wyższe. Podpisanie umowy dotacyjnej i realizacja projektów będą uwarunkowane potwierdzeniem pozyskania środków od zewnętrznego donatora.

- **Konkurs „Wolontariat polska pomoc 2017”**

Konkurs będzie obejmował wolontariat długoterminowy (powyżej 3 miesięcy) o charakterze ogólnym i krótkoterminowy (od 6 tygodni do 3 miesięcy), który adresowany jest do specjalistów. Organizacje pozarządowe zgłaszające wolontariuszy będą mogły ubiegać się o dofinansowanie na wykonywanie zadań wolontariackich w następujących krajach-biorcach oficjalnej pomocy rozwojowej (ODA) Komitetu Pomocy Rozwojowej (DAC/OECD): Boliwia, Ekwador, Etiopia, Ghana, Kenia, Mjanma, Palestyna, Paragwaj, Peru, Rwanda, Senegal, Tanzania, Uganda i Zambia. Po powrocie do kraju wolontariusze będą mieli możliwość przeprowadzenia działań edukacyjnych adresowanych do mieszkańców Polski. Ogłoszenie konkursu planuje się na przełomie I i II kwartału 2017 r.

Podmioty uprawnione: organizacje pozarządowe zarejestrowane w Polsce.

Projekty realizowane za pośrednictwem polskich placówek zagranicznych w ramach Systemu Małych Grantów

System Małych Grantów (SMG) umożliwia realizację projektów rozwojowych i humanitarnych za pośrednictwem polskich placówek zagranicznych. W krajach priorytetowych polskiej współpracy rozwojowej projekty rozwojowe będą realizowane we wskazanych priorytetach tematycznych, zdefiniowanych wraz z rezultatami działań dla danego kraju. W pozostałych krajach rozwijających się, projekty rozwojowe przyczynią się do realizacji czterech priorytetów tematycznych polskiej współpracy rozwojowej wskazanych w Wieloletnim programie współpracy rozwojowej na lata 2016-

---

⁸ Pod warunkiem zagwarantowania w ustawie budżetowej na 2017 r. i 2018 r. odpowiednich środków i prawidłowej realizacji, braku przeciwskażeń do kontynuacji realizacji projektu w kolejnych modułach oraz złożenia sprawozdania z modułów realizowanych w roku poprzedzającym.

2020: kapitał ludzki, przedsiębiorczość i sektor prywatny, zrównoważone rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich oraz ochrona środowiska.

W przypadku udzielania pomocy humanitarnej projekty w ramach SMG mogą być realizowane niezależnie od priorytetów geograficznych określonych przez Wieloletni program współpracy rozwojowej na lata 2016-2020, w ramach wybranych obszarów: zdrowie i żywienie, schronienie, edukacja i opieka społeczna, sektor wody, sanitariatów i higieny (WASH), wczesna odbudowa po wystąpieniu katastrof (ang. *early recovery*), łączenie pomocy doraźnej, odbudowy i rozwoju (LRRD).

Placówki zagraniczne realizują projekty we wskazanych przez MSZ krajach znajdujących się na liście beneficjentów oficjalnej pomocy rozwojowej OECD/DAC.

Podział środków przeznaczonych na małe granty przedstawiony został w Załączniku IV.

Podmioty uprawnione: polskie placówki zagraniczne.

11. Podział środków w ramach rezerwy celowej budżetu państwa „Implementacja polskiego programu na rzecz rozwoju oraz wsparcie międzynarodowej współpracy na rzecz demokracji i społeczeństwa obywatelskiego”

Zgodnie z Wieloletnim programem współpracy rozwojowej na lata 2016-2020, polska współpraca rozwojowa realizowana będzie w 10 państwach priorytetowych. Na dwustronną współpracę rozwojową z państwami innymi niż priorytetowe przeznaczone zostanie nie więcej niż 10% środków z rezerwy celowej budżetu państwa na współpracę rozwojową.

Do decydowania o przeniesieniu środków między poszczególnymi pozycjami Planu na niezaplanowane inicjatywy z zakresu współpracy rozwojowej oraz o przeznaczeniu środków w ramach pozycji *rezerwa* uprawniony jest Krajowy Koordynator Współpracy Rozwojowej umiejscowiony w Ministerstwie Spraw Zagranicznych. Decyzje o przenoszeniu środków nie wymagają modyfikacji Planu współpracy rozwojowej w 2017 r.

Podział środków w ramach rezerwy celowej opiera się na projekcie ustawy budżetowej na rok 2017.

Szczegółowy podział środków został przedstawiony w Załączniku III.

Część III

Udział Polski w realizacji polityki rozwojowej Unii Europejskiej

Składka do budżetu ogólnego UE

Według prognoz 2,7 mld euro z budżetu ogólnego UE zostanie w 2017 r. przeznaczonych na współpracę rozwojową realizowaną w ramach Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju (ang. *DCI*), co stanowi 28,6% środków zaplanowanych w Dziale 4 „UE Globalny wymiar Europy”. Na pomoc humanitarną UE planuje przeznaczyć ok. 1 146 mln euro (10,1% środków Działu 4). Odnotować należy wzrosty nakładów w programach geograficznych instrumentu DCI przeznaczonych na współpracę z Ameryką Łacińską (wzrost płatności o 83,7%), Afryką Południową (wzrost płatności o 29,7%), Azją Centralną (wzrost płatności o 14,1%) oraz Afganistanem (wzrost płatności o 7,9%). W przypadku programów tematycznych instrumentu DCI duże wzrosty płatności będą miały miejsce w przypadku Programu Panaafrykańskiego (132,2%), Programu Erasmus (52,7%), Programu na rzecz finansowania rozwoju organizacji społeczeństwa obywatelskiego i władz lokalnych (47,8%) oraz Globalnych dóbr publicznych, wyzwania, redukcji ubóstwa, zrównoważonego rozwoju i demokracji (17,9%).

Wkład Polski w finansowanie pomocy rozwojowej przez UE wyniesie w 2017 r. ok. 198,7 mln euro, tj. ok. 874,3 mln PLN. Jest to kwota udziału polskiej składki do budżetu ogólnego (3%) w odniesieniu do części budżetu UE przeznaczanej na oficjalną pomoc rozwojową (ang. ODA).

Składka na Europejski Fundusz Rozwoju (EFR)

Limit wpłat na rzecz Europejskiego Funduszu Rozwoju (EFR) w 2017 r. określa Decyzja Rady Nr 2015/0248 (NLE) z dnia 24 listopada 2015 r. w sprawie wysokości wkładów finansowych wpłacanych przez państwa członkowskie na rzecz Europejskiego Funduszu Rozwoju, w tym pułapu na 2017 r. oraz pierwszej raty za 2016 r., a także orientacyjnej, niewiążącej prognozy dotyczącej spodziewanych kwot na lata 2018 i 2019. Łączna wysokość planowanych wkładów państw członkowskich UE na rzecz Europejskiego Funduszu Rozwoju ma w 2017 r. wynieść 4,0 mld euro, z czego 3,85 mld euro dla Komisji Europejskiej (KE) i 150 mln euro dla Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI).

W świetle zaktualizowanych prognoz zobowiązań, płatności i wkładów państw członkowskich w latach 2016-2017, ujętych w Komunikacie Komisji do Rady w sprawie informacji finansowych dotyczących Europejskiego Funduszu Rozwoju COM(2016) 396 *final* z dn. 16 czerwca 2016 r., **wysokość składki Polski do Europejskiego Funduszu Rozwoju w 2017 r. łącznie wyniesie 72 159 681,74 euro, tj. ok. 325 mln PLN (przy kursie walutowym 1 EUR = 4,5 PLN).:**

- 64 739 550 euro z tytułu składki do KE,

- 1 950 000 euro do EBI,

- **5 470 131,74 euro** wynikające z konieczności rozliczenia instrumentu pomostowego⁹ (ang. *Bridging Facility*) ustanowionego na okres pomiędzy końcem obowiązywania 10. edycji EFR, a wejściem w życie kolejnej, 11. edycji (zgodnie z Decyzją Rady Nr 2015/0246 dot. 3 transzy za 2015 r. i rozliczenia instrumentu pomostowego w 2016 r.).

Udział Polski w finansowaniu Unijnego Instrumentu Pomocy dla Uchodźców w Turcji

W lutym 2016 r. Unia Europejska podjęła decyzję o ustanowieniu nowego mechanizmu finansowania działań pomocowych. Utworzenie Unijnego Instrumentu Pomocy dla Uchodźców w Turcji (*EU Facility for Refugees in Turkey*) wynikało z ustaleń szczytu Unia Europejska-Turcja, podjętych w dniu 29 listopada 2015 r. W ramach wspólnego Planu Działania (*EU-Turkey Joint Action Plan*) Unia Europejska zobowiązała się przekazać Turcji dodatkowe wsparcie finansowe, którego nadrzędnym celem będzie wzmocnienie reakcji i zapewnienie komplementarności wsparcia udzielanego przez UE na rzecz uchodźców i społeczności przyjmujących w Turcji. Instrument koncentruje się na udzielaniu niezbędnej pomocy humanitarnej, wsparciu w sektorze edukacji oraz systemowym zarządzaniem problematyką migracyjną, zdrowia i infrastruktury komunalnej, a także na wspieraniu rozwoju społeczno-gospodarczego.

W latach 2016-2017 Instrument dysponuje budżetem w wysokości 3 mld euro, z czego 1 mld euro pochodzi z budżetu UE, a pozostała część z dodatkowych składek państw członkowskich UE. Polska wpłata na rzecz Instrumentu w 2017 r. wyniesie 25,05 mln euro.

---

⁹ Instrument pomostowy został utworzony Decyzją Rady 2013/759/EU z 12 grudnia 2013 r. dot. przejściowych środków zarządzania EFR w okresie od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia wejścia w życie 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju. Instrument składa się z niezaangażowanych sald pozostałych z poprzednich edycji EFR. Jego celem jest zapewnienie płynności w funkcjonowaniu mechanizmu finansowania pomocy dla państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku na przełomie edycji 10. i 11., ułatwienie wdrażania dokumentów programowych i reagowania na sytuacje nadzwyczajne. Środki zaangażowane w ramach tego instrumentu pomostowego zostaną rozliczone w ramach 11. EFR. Do chwili wejścia w życie 11. edycji EFR z poprzednich edycji EFR (8., 9. i 10.) pozostały niewykorzystane salda w wysokości ok. 1,6 mld euro, które zostaną rozliczone w 2016 r. przy wykorzystaniu klucza wpłat obowiązującego dla 10. edycji EFR. W przypadku Polski oznacza to dokonanie wpłaty w wys. 18 233 772, 47 euro (Polska nie uczestniczyła w 8. i 9. edycji EFR).

ZAŁĄCZNIK I - Zakładane rezultaty działań polskiej pomocy skierowanych do osób przesiedlonych wewnątrz na Ukrainie i propozycje ich mierzenia

SEKTOR	ZAKŁADANE REZULTATY	PROPONOWANE WSKAŹNIKI
KAPITAŁ LUDZKI	lepiej dostęp do usług społecznych i infrastruktury w zakresie ochrony zdrowia dla osób przesiedlonych wewnątrz i społeczności przyjmujących, w szczególności dla osób starszych i dzieci, w tym wsparcie psychologiczne	<ol style="list-style-type: none"> 1. liczba oraz powierzchnia wybudowanych/wyremontowanych pomieszczeń; 2. liczba oraz rodzaj przekazanego/zainstalowanego wyposażenia (sprzęt i materiały); 3. liczba osób przesiedlonych wewnątrz i osób ze społeczności przyjmujących korzystająca z odnowionej infrastruktury; 4. liczba osób przesiedlonych wewnątrz i osób ze społeczności przyjmujących leczona za pomocą nowego wyposażenia medycznego;
	zwiększona integracja społeczna osób przesiedlonych wewnątrz i społeczności przyjmujących, w tym szczególnie osób starszych i dzieci	<ol style="list-style-type: none"> 1. liczba osób ze społeczności przyjmujących korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury kierowanej także do osób przesiedlonych wewnątrz; 2. liczba osób - przedstawicieli społeczności przyjmującej – korzystająca z nowego wyposażenia; 3. liczba oraz powierzchnia wybudowanych/wyremontowanych pomieszczeń z których oprócz IDPs korzystają przedstawiciele społeczności przyjmujących.
PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I SEKTOR PRYWATNY	rozwój przedsiębiorczości wśród osób przesiedlonych wewnątrz i społeczności przyjmujących.	<ol style="list-style-type: none"> 1. liczba osób, które uzyskały dostęp do nowych miejsc pracy, w tym otwarcie działalności gospodarczej (samozatrudnienie) lub zatrudnienie w istniejącym przedsiębiorstwie, któremu udzielono wsparcia; 2. wykazanie dochodu netto (lub zwiększonego dochodu) z przedsiębiorstw, które otrzymały wsparcie w ramach projektu; 3. zwiększenie poczucia polepszenia sytuacji bytowej i materialnej.

ZAŁĄCZNIK II - Zakładane rezultaty działań polskiej pomocy w Tanzanii, Kenii, Etiopii i Senegalu oraz propozycje ich mierzenia

SEKTOR	ZAKŁADANE REZULTATY	PROPONOWANE WSKAŹNIKI
KAPITAŁ LUDZKI	poprawa infrastruktury i wyposażenia podmiotów leczniczych oraz wzrost kwalifikacji personelu medycznego w zakresie świadczenia opieki medycznej na rzecz matek i dzieci	<ol style="list-style-type: none"> 1. liczba oraz powierzchnia wybudowanych/wyremontowanych pomieszczeń; 2. liczba oraz rodzaj przekazanego/zainstalowanego wyposażenia medycznego (sprzęt i materiały); 3. liczba osób korzystająca z odnowionej infrastruktury / podmiotów leczniczych; 4. liczba osób leczona za pomocą nowego wyposażenia medycznego; 5. liczba przeszkolonego personelu medycznego; 6. liczba godzin zrealizowanych programów, szkoleń i staży szkoleniowych; 7. liczba wdrożonych lub ulepszonych standardów/procedur świadczenia opieki medycznej; 8. liczba materiałów edukacyjnych przygotowanych na potrzeby szkoleniowe; 9. liczba zabiegów i konsultacji medycznych przeprowadzonych przez przeszkolony personel; 10. liczba osób z dostępem do przeszkolonego personelu medycznego.
	poprawa infrastruktury i wyposażenia ośrodków edukacyjnych, kształcących na wszystkich poziomach edukacji oraz wzrost kompetencji zawodowych kadry pedagogicznej	<ol style="list-style-type: none"> 1. liczba oraz powierzchnia wybudowanych/wyremontowanych pomieszczeń; 2. liczba oraz rodzaj przekazanego/zainstalowanego wyposażenia naukowo-dydaktycznego; 3. liczba uczniów korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury ośrodków edukacyjnych; 4. liczba uczniów/studentów przeszkolona i korzystająca z nowego wyposażenia naukowo-dydaktycznego; 5. liczba przeszkolonej kadry pedagogicznej; 6. liczba godzin oraz ilość zrealizowanych programów, szkoleń i kursów szkoleniowych; 7. liczba wdrożonych lub ulepszonych standardów/programów nauczania; 8. liczba materiałów edukacyjnych przygotowanych na potrzeby szkoleniowe; 9. liczba uczniów/studentów przypadająca na przeszkolonego nauczyciela; 10. wyniki w nauce uczniów/studentów uczonych przez przeszkolonych nauczycieli (w projektach modułowych).
OCHRONA ŚRODOWISKA	zwiększenie liczby osób mających dostęp do podstawowej infrastruktury sanitarnej oraz przeszkolonych z zakresu higieny	<ol style="list-style-type: none"> 1. liczba osób z dostępem do podstawowej infrastruktury sanitarnej; 2. liczba i rodzaj zbudowanej infrastruktury sanitarnej; 3. liczba adresatów kampanii promocyjnych z zakresu higieny.
	zwiększenie liczby osób/podmiotów korzystających z dostępu do energii z odnawialnych źródeł (energia słoneczna, wodna, wiatrowa, źródła geotermalne, biomasa)	<ol style="list-style-type: none"> 1. liczba gospodarstw/podmiotów (osób) z zapewnionym dostępem do energii z odnawialnych źródeł; 2. wartość mocy generowanej przez zainstalowane urządzenia energii odnawialnej; 3. liczba i rodzaj zainstalowanych urządzeń energii odnawialnej; 4. liczba osób przeszkolona z zakresu wykorzystywania energii z odnawialnych źródeł.
	wzrost zdolności operacyjnych w zakresie zapobiegania, reagowania i usuwania skutków klęsk żywiołowych i katastrof spowodowanych działalnością człowieka	<ol style="list-style-type: none"> 1. liczba przeszkolonych ratowników; 2. liczba godzin i ilość zorganizowanych szkoleń/ćwiczeń z zakresu reagowania w sytuacjach klęsk żywiołowych; 3. liczba i rodzaj nabytego wyposażenia ratowniczego (w tym sprzęt ochrony osobistej); 4. liczba godzin szkoleniowych z zakresu obsługi wyposażenia ratowniczego;

		<ol style="list-style-type: none"> 5. liczba opracowanych i wdrożonych procedur reagowania w sytuacjach klęsk żywiołowych; 6. liczba materiałów edukacyjnych przygotowanych na potrzeby szkoleniowe.
PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I SEKTOR PRYWATNY	wzrost aktywności zawodowej i zatrudnienia kobiet i młodzieży	<ol style="list-style-type: none"> 1. liczba osób zatrudnionych w mikro, małych i średnich przedsiębiorstwach oraz pracujących na zasadach samozatrudnienia; 2. liczba osób przyjętych na staże i praktyki zawodowe w przedsiębiorstwach i instytucjach publicznych; 3. liczba nowo rozpoczętych projektów biznesowych; 4. poziom bezrobocia wśród kobiet i młodzieży; 5. liczba osób w wieku produkcyjnych wśród kobiet i młodzieży.
	zwiększenie dostępu kobiet i młodzieży (w tym absolwentów) do kształcenia technicznego, szkoleń i doradztwa zawodowego oraz podniesienie jakości infrastruktury służącej podnoszeniu kwalifikacji zawodowych	<ol style="list-style-type: none"> 1. liczba godzin i ilość przeprowadzonych szkoleń/kursów zawodowych; 2. liczba absolwentów szkoleń i kursów technicznych i zawodowych; 3. liczba osób korzystających ze wsparcia w postaci doradztwa zawodowego; 4. liczba nowo oferowanych szkoleń i kursów zawodowych; 6. nowo nabyte umiejętności i kwalifikacje uczestników szkoleń i kursów.
	zwiększenie konkurencyjności, wydajności i innowacyjności grup producenckich, kooperatyw oraz spółdzielni pracy, zwłaszcza w sektorze rolno-spożywczym	<ol style="list-style-type: none"> 1. poziom produkcji i wydajność pracy; 2. wielkość dochodu z produkcji, handlu i sprzedaży; 3. dynamika i wartość sprzedaży towarów i usług; 4. udział grupy producenckiej, kooperatywy, spółdzielni pracy w danym rynku; 5. poziom nakładów inwestycyjnych w dobra trwałego użytku; 6. poziom wydatków na prace badawczo-rozwojowe; 7. liczba uzyskanych certyfikatów, patentów, licencji, znaków towarowych; 8. wdrożone lub usprawnione standardy/procesy/systemy produkcji, zarządzania i sprzedaży; 9. liczba godzin i rodzaj szkoleń kadry zarządzającej i pracowników; 10. poziom wykształcenia i kwalifikacji zatrudnionych pracowników.